

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

О.С. СОРОКІНА, К. ЕЛЬ ГУЕССАБ

СОЦІАЛЬНА СТАТИСТИКА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до семінарських занять

для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра

спеціальності «Соціальна робота та консультування»

освітньо-професійної програми «Соціальна робота та консультування»

Затверджено
Вченою радою ЗНУ
Протокол № від

Запоріжжя
2026

УДК 311:316(076.5)
С654

Сорокіна О. С., Ель Гуессаб К. Соціальна статистика : методичні рекомендації до семінарських занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Соціальна робота та консультування» освітньо-професійної програми «Соціальна робота та консультування». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2026. 52 с.

У виданні подано зміст семінарських занять із курсу «Соціальна статистика»: плани вивчення тем і методичні рекомендації до опрацювання кожного питання, перелік ключових термінів і понять для обов'язкового засвоєння, питання для самоконтролю, практичні завдання, тематику есе, тести, перелік рекомендованої літератури. Надано поради щодо виконання індивідуального завдання та приклад його розв'язання.

Для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Соціальна робота та консультування» освітньо-професійної програми «Соціальна робота та консультування».

Рецензент

О.П. Масюк, доктор філософських наук, доцент, професор кафедри філософії, публічного управління та соціальної роботи.

Відповідальний за випуск

В.О. Сковорець, доктор філософських наук, професор, в.о. завідувача кафедри соціології.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	6
Семінарське заняття 1. Статистичні обстеження демографічних процесів.....	6
Семінарське заняття 2. Чисельність, склад і рух населення країни.....	8
Семінарське заняття 3. Статистика доходів і витрат населення.....	10
Семінарське заняття 4. Статистика споживання матеріальних благ та послуг.....	12
Семінарське заняття 5. Статистика соціального захисту.....	14
Семінарське заняття 6. Статистика безпеки та дотримання прав людини.....	17
Семінарське заняття 7. Макроекономічні статистичні показники.....	19
ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ.....	22
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ.....	24
ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК.....	27
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА.....	30
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	31
ДОДАТКИ.....	34

ВСТУП

Соціальна статистика є актуальною в умовах сучасних суспільних трансформацій, оскільки забезпечує науково обґрунтовану інформаційну базу для аналізу соціальних процесів і прийняття управлінських рішень. Вона дозволяє виявляти закономірності розвитку соціальних явищ, оцінювати рівень життя населення та визначати масштаби соціальних проблем, зокрема бідності, безробіття, соціальної нерівності. Соціальна статистика є інструментом моніторингу змін у соціальній сфері, що особливо важливо в умовах кризових явищ та нестабільності.

Навчальна дисципліна «Соціальна статистика» орієнтована на формування у здобувачів вищої освіти системних знань про статистичні методи аналізу соціальних явищ і процесів, розвиток умінь застосовувати їх для обґрунтованого аналізу соціальної реальності. Особлива увага приділяється використанню офіційних статистичних даних і показників для оцінювання стану та динаміки соціальних процесів. Курс спрямований на розвиток аналітичного мислення, уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними явищами та критично осмислювати результати досліджень у контексті сучасної практики соціальної роботи в Україні.

Дисципліна «Соціальна статистика» є обов'язковою.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальна статистика» є формування у студентів освітньо-професійної програми «Соціальна робота та консультування» знань стосовно методів збору, оброблення, узагальнення та інтерпретації статистичної інформації.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Соціальна статистика» є:

- надати базові знання, що необхідні для статистичного аналізу соціальних явищ (процесів);
- розкрити специфіку статистичних методів, які використовуються в соціальній статистиці;
- навчити студентів розуміти та користуватися статистичні методи та показники;
- навчити студентів самостійно аналізувати статистичні дані, які відносяться до суспільних явищ та процесів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні статистичні поняття (статистична сукупність, статистична закономірність, соціальний статистичний показник, одиниця сукупності тощо);
- стадії статистичного дослідження соціальних явищ та процесів;
- форми виразу соціальних статистичних показників;
- застосування в соціальній статистиці основних статистичних методів;
- особливості організації соціальної статистики та систему її показників;
- основні напрямки аналізу статистичних даних та джерела статистичної інформації про соціальну структуру суспільства, рівень життя населення, моральний стан суспільства тощо;

вміти:

- розробляти програму статистичного дослідження соціальних явищ та процесів;
- розраховувати середні, відносні статистичні показники, а також показники варіації, динаміки соціальних явищ тощо;
- проводити аналіз соціальної статистичної інформації;
- будувати статистичні таблиці, графіки;
- писати аналітичні довідки за матеріалами соціальної статистики.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність планувати та управляти часом.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів, в тому числі на етапі раннього втручання.
- Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання**:

- Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних задач і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.
- Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань, в тому числі на етапі раннього втручання.
- Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

Дисципліни, які пов'язані з викладанням курсу «Соціальна статистика»: **пререквізитами** вивчення навчальної дисципліни «Соціальна статистика» є опанування такої дисципліни як «Вступ до спеціальності». **Постреквізитами** вивчення навчальної дисципліни «Соціальна статистика» є опанування такої дисципліни як «Організація соціологічних досліджень у соціальній роботі».

ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 1 СТАТИСТИЧНІ ОБСТЕЖЕННЯ ДЕМОГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Мета семінарського заняття:

засвоєння, поглиблення, закріплення знань про:

- сутність демографії як науки та її основні категорії
- взаємозв'язок демографії з іншими науками
- історичний розвиток переписів населення у світі
- особливості проведення переписів населення в Україні

План заняття

1. Поняття демографії, її об'єкт, предмет та функції.
2. Зв'язок демографії з іншими науками.
3. Переписи населення в історії країн світу.
4. Переписи населення в Україні.

Основні терміни і поняття

Демографія, населення, відтворення населення, народжуваність, смертність, міграція, демографічні процеси, демографічна політика, перепис населення, демографічні показники, природний приріст, вікова структура, статевая структура, урбанізація

Методичні рекомендації

🔊 **Розкриваючи перше питання**, важливо визначити поняття демографії як науки, охарактеризувати її об'єкт (населення) та предмет (закономірності його відтворення), проаналізувати основні функції демографії (описову, аналітичну, прогностичну, практичну).

🔊 **Розкриття другого питання** передбачає аналіз міждисциплінарних зв'язків демографії з економікою, соціологією, географією, статистикою, медициною та іншими науками. Важливо визначити роль демографічних знань у формуванні соціальної та економічної політики.

🔊 **Третє питання** передбачає висвітлення історії переписів населення у світі (Стародавній Єгипет, Римська імперія, середньовічні обліки населення, сучасні переписи). Визначити мету, методи та значення переписів населення для державного управління.

🔊 **Четверте питання плану** передбачає аналіз особливостей проведення переписів населення в Україні, їх періодичність, методику, а також значення для соціально-економічного розвитку країни. Варто звернути увагу на проблеми та виклики сучасних демографічних досліджень в Україні.

Практичне завдання

Зазначити переваги та недоліки суспільного та вибіркового перепису населення. Обрахувати приблизний кошторис суцільного перепису населення

(виходячи із цифри 35 млн. населення), зазначити метод проведення (використання паперових опитувальників або з використанням інформаційних технологій), статті витрат та розрахунок їх орієнтовної кількості.

Теми есе

1. Роль демографічних досліджень у сучасному суспільстві.
2. Демографічні проблеми сучасного світу.
3. Міграційні процеси як фактор зміни структури населення.
4. Демографічна ситуація в Україні: виклики та перспективи.

Питання для самоконтролю

1. Що вивчає демографія як наука?
2. Які функції виконує демографія?
3. З якими науками пов'язана демографія?
4. Що таке перепис населення і яка його мета?
5. Які основні етапи розвитку переписів населення у світі?
6. Коли проводилися переписи населення в Україні?
7. Які демографічні показники є основними?
8. Яке значення мають демографічні дослідження для держави?

Тести для самоконтролю

1. Демографія – це наука, що вивчає:
 - а) економічні процеси
 - б) населення та закономірності його відтворення
 - в) політичні системи
 - г) культурні явища
2. До основних демографічних процесів належить:
 - а) інфляція
 - б) народжуваність
 - в) урбаністика
 - г) індустріалізація
3. Основною метою перепису населення є:
 - а) збір політичної інформації
 - б) облік населення та його характеристик
 - в) визначення рівня культури
 - г) розвиток освіти

Література

1. Дорошенко Л. С. Демографія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : МАУП, 2005. 112 с. :
2. Гудзеляк І. І. Основи демографії : навчально-методичний посібник Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 81 с.
3. Підгорний А. З., Самотоєнкова О. В., Ольвінська Ю. О., Вітковська К. В. Соціально-демографічна статистика : підручник Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2016. 424 с.

4. Горкавий В. К. Статистика : підручник / третє вид., переробл. і доповн. Київ : Алерта, 2020. 644 с.

5. Загальна теорія статистики : підручник / за ред. А. В. Непрана, І. А. Дмитрієва ; авт. кол. : І. А. Дмитрієв, О. А. Дмитрієва, О. М. Гіржева, А. В. Непран, Н. О. Бірченко, А. А. Воронкова, Н. В. Чуйко. Харків : ПП Іванченка, 2022. 720 с.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 2

ЧИСЕЛЬНІСТЬ, СКЛАД І РУХ НАСЕЛЕННЯ КРАЇНИ

Мета семінарського заняття:

засвоєння, поглиблення, закріплення знань про:

- показники чисельності населення та методи їх розрахунку
- особливості вікової та статеві структури населення
- територіальні відмінності демографічної структури
- сутність, види та напрями міграційних процесів

План заняття

1. Розрахунок чисельності населення. Середня чисельність населення.
2. Вікова структура населення.
3. Статева структура населення.
4. Територіальні особливості статево-вікової структури.
5. Міграції населення. Види та напрями міграцій.

Основні терміни і поняття

Чисельність населення, середня чисельність населення, постійне населення, наявне населення, вікова структура, статеві структура, демографічне навантаження, економічно активне населення, урбанізація, міграція, еміграція, імміграція, внутрішня міграція, зовнішня міграція, міграційне сальдо

Методичні рекомендації

👉 **Розкриваючи перше питання**, необхідно визначити поняття чисельності населення, охарактеризувати її види (наявне та постійне населення), а також розглянути методи її обчислення. Особливу увагу слід приділити визначенню середньої чисельності населення, способам її розрахунку та значенню для статистичного аналізу соціально-економічних процесів.

👉 **Розкриття другого питання** передбачає аналіз вікової структури населення, її значення для розвитку суспільства. Проаналізувати основні вікові групи населення, показники демографічного навантаження, а також вплив вікової структури на економіку та соціальну політику держави.

👉 **Третє питання** передбачає характеристику статевої структури населення, співвідношення чоловіків і жінок, а також фактори, що впливають на її формування. Важливо визначити соціально-економічні наслідки змін у статевій структурі населення.

♣ **Четверте питання плану** передбачає аналіз територіальних особливостей статево-вікової структури населення. Звернути увагу на відмінності між міським і сільським населенням, регіональні диспропорції, а також фактори, що впливають на ці відмінності (економічні, соціальні, історичні).

♣ **П'яте питання** передбачає розкриття сутності міграцій населення, їх причин та наслідків. Надати типологію видів міграцій (внутрішні та зовнішні, добровільні та вимушені), напрямів міграційних потоків, а також їх вплив на демографічну та соціально-економічну ситуацію в країні.

✍ Практичне завдання

Користуючись відкритими даними, проаналізувати зміну у статевій та віковій структурах населення України у 2022-2025 роках (статева структура категорії «чоловіки» та «жінки»; вікова структура категорії до 18 років, 18-60 років, старше 60 років). Дані представити у таблиці, зробити узагальнення щодо виявлених тенденцій.

Теми есе

1. Вплив демографічної структури населення на економічний розвиток країни.
2. Старіння населення як глобальна демографічна проблема.
3. Гендерні диспропорції у сучасному суспільстві.
4. Міграційні процеси в Україні та їх наслідки.

Питання для самоконтролю

1. Що таке чисельність населення та які її види?
2. Як обчислюється середня чисельність населення?
3. Що характеризує вікова структура населення?
4. Які основні вікові групи виділяють у демографії?
5. Що таке статеві структура населення?
6. Які фактори впливають на статево-вікову структуру?
7. У чому полягають територіальні відмінності структури населення?
8. Що таке міграція та які її основні види?

Тести для самоконтролю

1. Середня чисельність населення використовується для:
 - а) визначення культури населення
 - б) статистичного аналізу демографічних процесів
 - в) оцінки політичних процесів
 - г) визначення клімату
2. До основних вікових груп належить:
 - а) працездатне населення
 - б) культурне населення
 - в) активне населення
 - г) міське населення

3. Міграція населення – це:
- природний рух населення
 - механічний рух населення
 - економічний розвиток
 - урбанізація

Література

- Акімова О. В., Дубинська О. С. Статистика в малюнках та схемах : навч. посібник для внз. Київ : Центр учб. літ., 2016. 168 с.
- Вигоднер І. В., Білоусова Т. П., Ляхович Т. П. Теорія ймовірностей та математична статистика : навч. посібник. Херсон : Олді-Плюс, 2019. 336 с.
- Демографія та соціальна статистика в соціальній роботі : навч. посіб. / уклад. Архіпова С.А. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 118 с.
- Підгорний А. З. Соціально-демографічна статистика : підручник / за ред. А. З. Підгорного. Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2017. 450 с.
- Статистика : навч.-метод. посібник / Н. Б. Кушнір та ін. Київ : Центр учб. літ., 2016. 204 с.
- Щурик М. В. Статистика : навч. посібник. Львів : Магнолія 2006, 2016. 562 с.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 3 СТАТИСТИКА ДОХОДІВ І ВИТРАТ НАСЕЛЕННЯ

Мета семінарського заняття:

засвоєння, поглиблення, закріплення знань про:

- сутність та склад доходів населення
- структуру витрат домашніх господарств
- основні показники доходів населення та їх динаміку
- методи статистичного аналізу диференціації доходів населення

План заняття

- Види і склад доходів населення.
- Витрати домашніх господарств, їх склад і структура.
- Показники доходів населення, аналіз їх динаміки.
- Статистичний аналіз диференціації населення за рівнем доходів.

Основні терміни і поняття

Доходи населення, номінальні доходи, реальні доходи, наявний дохід, заробітна плата, соціальні трансферти, витрати домогосподарств, споживчі витрати, заощадження, структура витрат, рівень життя, диференціація доходів, коефіцієнт Джині, децильний коефіцієнт, бідність

Методичні рекомендації

 Розкриваючи перше питання, важливо визначити поняття доходів населення, охарактеризувати їх види (заробітна плата, доходи від

підприємницької діяльності, соціальні виплати, інші доходи). Важливо розглянути склад доходів населення, а також їх роль у формуванні рівня життя населення.

☞ **Розкриття другого питання** передбачає аналіз витрат домашніх господарств, їх структури та основних складових. Виділити споживчі витрати, витрати на послуги, податки, заощадження, а також визначити фактори, що впливають на структуру витрат населення.

☞ **Третє питання** передбачає характеристику основних показників доходів населення (середній дохід, медіанний дохід, реальні та номінальні доходи), а також аналіз їх динаміки. Визначити вплив інфляції та інших економічних факторів на зміну доходів населення.

☞ **Четверте питання плану** передбачає розкриття сутності диференціації населення за рівнем доходів. Розглянути основні статистичні показники нерівності (коефіцієнт Джині, децильний коефіцієнт), а також проаналізувати причини та наслідки нерівномірного розподілу доходів у суспільстві.

✍ Практичне завдання

Користуючись даними статистичних спостережень за 2024-2025 рр., проаналізувати структуру доходів та витрат умовного домогосподарства, яке складається з чоловіка та жінки працездатного віку та їх дитини.

Теми есе

1. Рівень життя населення та його статистична оцінка.
2. Проблема нерівності доходів у сучасному суспільстві.
3. Вплив інфляції на реальні доходи населення.
4. Соціальна політика держави у сфері доходів населення.

Питання для самоконтролю

1. Що таке доходи населення та які їх основні види?
2. У чому полягає різниця між номінальними та реальними доходами?
3. Які основні складові витрат домашніх господарств?
4. Які показники використовуються для оцінки доходів населення?
5. Що таке диференціація доходів населення?
6. Які показники використовуються для вимірювання нерівності доходів?
7. Які фактори впливають на рівень доходів населення?
8. Які соціально-економічні наслідки нерівності доходів?

Тести для самоконтролю

1. Реальні доходи населення враховують:
 - а) тільки заробітну плату
 - б) рівень інфляції
 - в) лише соціальні виплати
 - г) податки
2. До складу витрат домогосподарств належать:
 - а) лише заощадження

- б) споживчі витрати та послуги
 - в) тільки податки
 - г) інвестиції підприємств
3. Коефіцієнт Джині використовується для:
- а) вимірювання доходів
 - б) оцінки нерівності доходів
 - в) визначення чисельності населення
 - г) аналізу міграції

Література

1. Акімова О. В. Статистика в малюнках та схемах : навч. посібник. Київ : Центр учб. літ., 2016. 168 с.
2. Вигоднер І. В. Теорія ймовірностей та математична статистика : навч. посібник. Херсон : Олді-Плюс, 2019. 336 с.
3. Демографія та соціальна статистика в соціальній роботі : навч. посібник / уклад. Архіпова С. А. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 118 с.
4. Підгорний А. З. Соціально-демографічна статистика : підручник. Одеса : ФОП Гуляєва В.М., 2017. 450 с.
5. Статистика : навч.-метод. посібник / Н. Б. Кушнір та ін. Київ : Центр учб. літ., 2016. 204 с.
6. Щурик М. В. Статистика : навч. посібник. Львів : Магнолія 2006, 2016. 562 с.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 4 СТАТИСТИКА СПОЖИВАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ БЛАГ ТА ПОСЛУГ

Мета семінарського заняття:

- засвоєння, поглиблення, закріплення знань про:
- сутність споживання та споживчого бюджету
 - структуру та обсяг споживчого кошика в Україні
 - показники та нормативи споживання благ
 - фактори, що впливають на динаміку споживання

План заняття

1. Поняття споживання та споживчого бюджету.
2. Споживчий кошик, його обсяг та структура в Україні.
3. Показники та нормативи споживання благ.
4. Фактори впливу на динаміку споживання.

Основні терміни і поняття

Споживання, споживчий бюджет, споживчий кошик, рівень життя, прожитковий мінімум, структура споживання, матеріальні блага, послуги, норми споживання, фактичне споживання, раціональне споживання, індекс споживчих цін

Методичні рекомендації

🔊 **Розкриваючи перше питання**, потрібно визначити сутність споживання як економічної категорії, охарактеризувати поняття споживчого бюджету та його структуру. Важливо розглянути роль споживання у формуванні рівня життя населення та його значення для економічного розвитку суспільства.

🔊 **Розкриття другого питання** передбачає аналіз споживчого кошика, його складу та обсягу. Проаналізувати структуру споживчого кошика в Україні, його нормативне значення, а також роль у визначенні прожиткового мінімуму та соціальних стандартів.

🔊 **Третє питання** передбачає характеристику показників і нормативів споживання благ. Обґрунтувати раціональні норми споживання, фактичні обсяги споживання, а також показники, що використовуються для оцінки рівня споживання населення.

🔊 **Четверте питання плану** передбачає аналіз факторів, що впливають на динаміку споживання. Зазначити економічні, соціальні та демографічні фактори (рівень доходів, ціни, інфляція, структура населення), а також їх вплив на зміну структури та обсягів споживання.

Практичне завдання

Користуючись даними статистичних спостережень за 2024-2025 рр., проаналізувати структуру споживчого кошика умовного домогосподарства, яке складається з чоловіка та жінки працездатного віку та їх дитини.

Теми есе

1. Роль споживання у формуванні рівня життя населення.
2. Споживчий кошик як інструмент соціальної політики держави.
3. Вплив інфляції на структуру споживання населення.
4. Особливості споживання матеріальних благ і послуг у сучасному суспільстві.

Питання для самоконтролю

1. Що таке споживання та споживчий бюджет?
2. Що входить до складу споживчого кошика?
3. Яке значення має споживчий кошик?
4. Які показники характеризують рівень споживання?
5. Що таке нормативи споживання?
6. Які фактори впливають на споживання населення?
7. Яка роль доходів у формуванні споживання?
8. Як змінюється структура споживання під впливом економічних факторів?

Тести для самоконтролю

1. Споживчий кошик використовується для:
 - а) визначення доходів населення
 - б) розрахунку прожиткового мінімуму
 - в) аналізу міграції

- г) оцінки зайнятості
- 2. До матеріальних благ належать:
 - а) транспортні послуги
 - б) продукти харчування
 - в) освітні послуги
 - г) медичні послуги
- 3. На динаміку споживання найбільше впливає:
 - а) клімат
 - б) рівень доходів населення
 - в) географічне положення
 - г) політична система

Література

1. Акімова О. В. Статистика в малюнках та схемах : навч. посібник. Київ : Центр учб. літ., 2016. 168 с.
2. Вигоднер І. В. Теорія ймовірностей та математична статистика : навч. посібник. Херсон : Олді-Плюс, 2019. 336 с.
3. Демографія та соціальна статистика в соціальній роботі : навч. посібник / уклад. Архіпова С. А. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 118 с.
4. Підгорний А. З. Соціально-демографічна статистика : підручник. Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2017. 450 с.
5. Статистика : навч.-метод. посібник / Н. Б. Кушнір та ін. Київ : Центр учб. літ., 2016. 204 с.
6. Щурик М. В. Статистика : навч. посібник. Львів : Магнолія 2006, 2016. 562 с.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 5 СТАТИСТИКА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Мета семінарського заняття:

засвоєння, поглиблення, закріплення знань про:

- сутність, мету та завдання соціального захисту населення
- види соціального забезпечення та соціальної допомоги
- основні показники соціального забезпечення і допомоги
- методи оцінювання ефективності соціального захисту населення

План заняття

1. Мета та завдання соціального захисту населення.
2. Соціальне забезпечення та соціальна допомога, їх види.
3. Показники соціального забезпечення.
4. Показники соціальної допомоги.
5. Визначення ефективності соціального забезпечення та соціальної допомоги населенню.

Основні терміни і поняття

Соціальний захист, соціальне забезпечення, соціальна допомога, соціальні виплати, пенсійне забезпечення, субсидії, пільги, соціальні стандарти, рівень життя, соціальна політика, адресність допомоги, ефективність соціального захисту

Методичні рекомендації

🔑 **Розкриваючи перше питання**, потрібно визначити сутність соціального захисту населення, його мету та основні завдання. Важливо охарактеризувати роль соціального захисту у забезпеченні соціальної стабільності суспільства, зниженні рівня бідності та підтримці вразливих верств населення.

🔑 **Розкриття другого питання** передбачає аналіз соціального забезпечення та соціальної допомоги, їх відмінностей та взаємозв'язку. Потрібно розглянути основні види соціального забезпечення (пенсійне, страхове, медичне) та соціальної допомоги (субсидії, пільги, допомога малозабезпеченим), а також визначити їх значення у системі соціального захисту.

🔑 **Третє питання** передбачає характеристику показників соціального забезпечення. Зазначити показники рівня пенсійного забезпечення, охоплення населення соціальним страхуванням, обсягів соціальних виплат, а також їх роль у статистичному аналізі соціальної сфери.

🔑 **Четверте питання плану** передбачає аналіз показників соціальної допомоги. Проаналізувати обсяги соціальних трансфертів, кількість отримувачів допомоги, структуру соціальних виплат, а також оцінити їх вплив на рівень життя населення.

🔑 **П'яте питання** передбачає розкриття підходів до оцінювання ефективності соціального забезпечення та соціальної допомоги. Охарактеризувати критерії ефективності (адресність, достатність, результативність), а також проаналізувати їх вплив на зменшення соціальної нерівності та підвищення рівня життя населення.

Практичне завдання

Користуючись даними статистичних спостережень за 2021-2025 рр., проаналізувати зміни у структурі та кількості трьох категорій (за вибором студента), представники яких мають право на соціальний захист, звернувши увагу на вплив війни на систему соціального захисту населення в Україні.

Теми есе

1. Соціальний захист населення як інструмент державної політики.
2. Проблеми та перспективи розвитку соціального забезпечення в Україні.
3. Ефективність соціальної допомоги: сучасні підходи.
4. Роль соціальних трансфертів у зниженні рівня бідності.

Питання для самоконтролю

1. Що таке соціальний захист населення?
2. Які основні завдання соціального захисту?
3. У чому різниця між соціальним забезпеченням і соціальною допомогою?
4. Які види соціального забезпечення існують?
5. Які показники характеризують соціальне забезпечення?
6. Які показники використовуються для аналізу соціальної допомоги?
7. Як оцінюється ефективність соціального захисту?
8. Яке значення має соціальний захист для суспільства?

Тести для самоконтролю

1. Соціальний захист спрямований на:
 - а) розвиток виробництва
 - б) підтримку населення
 - в) збільшення експорту
 - г) розвиток науки
2. До соціальної допомоги належить:
 - а) заробітна плата
 - б) субсидії
 - в) прибуток підприємства
 - г) інвестиції
3. Ефективність соціального захисту визначається:
 - а) кількістю підприємств
 - б) рівнем доходів підприємств
 - в) зниженням бідності
 - г) розвитком технологій

Література

1. Акімова О. В. Статистика в малюнках та схемах : навч. посібник. Київ : Центр учб. літ., 2016. 168 с.
2. Вигоднер І. В. Теорія ймовірностей та математична статистика : навч. посібник. Херсон : Олді-Плюс, 2019. 336 с.
3. Демографія та соціальна статистика в соціальній роботі : навч. посібник / уклад. Архіпова С. А. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 118 с.
4. Підгорний А. З. Соціально-демографічна статистика : підручник. Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2017. 450 с.
5. Статистика : навч.-метод. посібник / Н. Б. Кушнір та ін. Київ : Центр учб. літ., 2016. 204 с.
6. Щурик М. В. Статистика : навч. посібник. Львів : Магнолія 2006, 2016. 562 с.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 6

СТАТИСТИКА БЕЗПЕКИ ТА ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Мета семінарського заняття:

засвоєння, поглиблення, закріплення знань про:

- сутність безпеки у соціальному житті та її основні види
- права людини та їх нормативно-правову базу
- види загроз та причини їх виникнення
- сучасний стан безпеки та дотримання прав людини в Україні
- діяльність державних, громадських і міжнародних організацій у сфері

прав людини

План заняття

1. Безпека у соціальному житті. Види безпеки.
2. Права людини та їх нормативно-правова база.
3. Види загроз та їх причини.
4. Безпека та права людини в Україні у 2022 році.
5. Діяльність державних установ, НГО та міжнародних організацій у сфері безпеки та прав людини.

Основні терміни і поняття

Безпека, соціальна безпека, національна безпека, права людини, свободи людини, правовий захист, нормативно-правова база, загрози, ризики, конфлікти, гуманітарна безпека, правозахисні організації, міжнародні стандарти прав людини

Методичні рекомендації

🔔 **Розкриваючи перше питання**, необхідно визначити сутність безпеки у соціальному житті, охарактеризувати її основні види (особиста, соціальна, економічна, національна). Проаналізувати роль безпеки у забезпеченні стабільності суспільства та захисту прав громадян.

🔔 **Розкриття другого питання** передбачає аналіз прав людини та їх нормативно-правової бази. Розглянути основні міжнародні та національні документи у сфері прав людини, визначити їх значення для забезпечення прав і свобод громадян.

🔔 **Третє питання** передбачає характеристику основних видів загроз (соціальні, економічні, політичні, військові) та причин їх виникнення. Важливо визначити фактори, що впливають на рівень безпеки в суспільстві.

🔔 **Четверте питання плану** передбачає аналіз стану безпеки та дотримання прав людини в Україні у 2022 році. Виділити основні виклики, пов'язані з воєнними діями, гуманітарною ситуацією, а також їх вплив на права населення.

🔔 **П'яте питання** передбачає розкриття діяльності державних установ, неурядових організацій та міжнародних інституцій у сфері забезпечення

безпеки та прав людини. Визначити їх роль, функції та ефективність у захисті прав громадян.

✍ Практичне завдання

Обрати один критерій (рівень злочинності, рівень безпеки, дотримання прав людини або ін.) та проаналізувати статистичні дані щодо рівня безпеки та дотримання прав людини в одній в Україні за 2022-2025 рр. на основі даних статистичних спостережень: 1) знайти офіційні статистичні джерела (державна статистика, міжнародні звіти або дані досліджень); 2) скласти таблицю та внести дані; 3) побудувати діаграму; 4) зробити стислі висновки щодо розвитку ситуації в країні.

Теми есе

1. Права людини як основа демократичного суспільства.
2. Вплив воєнних конфліктів на безпеку населення.
3. Роль міжнародних організацій у захисті прав людини.
4. Соціальна безпека як складова національної безпеки.

Питання для самоконтролю

1. Що таке безпека у соціальному житті?
2. Які види безпеки існують?
3. Що таке права людини?
4. Які основні нормативно-правові акти регулюють права людини?
5. Які існують види загроз?
6. Які фактори впливають на рівень безпеки?
7. Які проблеми у сфері прав людини існують в Україні?
8. Яка роль міжнародних організацій у забезпеченні прав людини?

Тести для самоконтролю

1. До видів безпеки належить:
 - а) культурна
 - б) соціальна
 - в) мовна
 - г) освітня
2. Основним документом у сфері прав людини є:
 - а) Конституція
 - б) підручник
 - в) статистичний звіт
 - г) економічний план
3. До загроз належать:
 - а) розвиток економіки
 - б) конфлікти
 - в) освіта
 - г) культура

Література

1. Акімова О. В. Статистика в малюнках та схемах : навч. посібник. Київ : Центр учб. літ., 2016. 168 с.
2. Вигоднер І. В. Теорія ймовірностей та математична статистика : навч. посібник. Херсон : Олді-Плюс, 2019. 336 с.
3. Демографія та соціальна статистика в соціальній роботі : навч. посібник / уклад. Архіпова С. А. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 118 с.
4. Щурик М. В. Статистика : навч. посібник. Львів : Магнолія 2006, 2016. 562 с.
5. Статистика : навч. посібник / уклад. С. О. Матковський, Л. І. Гальків, О. С. Гринькевич, О. З. Сорочак. Київ : Новий Світ 2000, 2025. 428 с.
6. Ядловська О. С. Демографія та міграційні процеси в міжнародних відносинах. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2025. 90 с.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 7 МАКРОЕКОНОМІЧНІ СТАТИСТИЧНІ ПОКАЗНИКИ

Мета семінарського заняття:

засвоєння, поглиблення, закріплення знань про:

- сутність та значення макроекономічних статистичних показників
- методи обчислення валового внутрішнього та національного продукту
- показники інфляції та їх вплив на економіку
- структуру та складові національного доходу

План заняття

1. Валовий внутрішній продукт.
2. Валовий національний продукт.
3. Рівень інфляції.
4. Національний дохід та його складові.

Основні терміни і поняття

Валовий внутрішній продукт (ВВП), валовий національний продукт (ВНП), національний дохід, інфляція, індекс споживчих цін, дефлятор ВВП, реальний та номінальний ВВП, макроекономічні показники, економічне зростання, рівень цін

Методичні рекомендації

🔔 **Розкриваючи перше питання**, необхідно визначити сутність валового внутрішнього продукту (ВВП), розглянути методи його обчислення (виробничий, розподільчий, кінцевого використання). Важливо проаналізувати значення ВВП як основного показника економічного розвитку країни.

🔔 **Розкриття другого питання** передбачає характеристику валового національного продукту (ВНП), визначення його відмінностей від ВВП. Розглянути структуру ВНП та його роль у відображенні економічної діяльності резидентів країни.

♣ **Третє питання** передбачає аналіз рівня інфляції як макроекономічного показника. Охарактеризувати види інфляції, методи її вимірювання (індекс споживчих цін, дефлятор ВВП), а також вплив інфляційних процесів на економіку та рівень життя населення.

♣ **Четверте питання плану** передбачає розкриття сутності національного доходу та його складових. Зазначити джерела формування національного доходу, його структуру, а також значення для оцінки економічного добробуту суспільства.

✍ Практичне завдання

Користуючись даними статистичних спостережень за 2021-2025 рр., проаналізувати динаміку ВВП та рівня інфляції в Україні (за умовними або реальними статистичними даними), зробити висновки щодо економічного розвитку країни.

Теми есе

1. ВВП як показник економічного розвитку: переваги та обмеження.
2. Інфляція та її вплив на економіку і населення.
3. Національний дохід як індикатор добробуту суспільства.
4. Макроекономічні показники у системі державного управління.

Питання для самоконтролю

1. Що таке валовий внутрішній продукт?
2. Які методи обчислення ВВП існують?
3. У чому полягає різниця між ВВП і ВНП?
4. Що таке інфляція?
5. Які показники використовуються для вимірювання інфляції?
6. Що таке національний дохід?
7. Які складові національного доходу?
8. Яке значення макроекономічних показників для економіки?

Тести для самоконтролю

1. Валовий внутрішній продукт характеризує:
 - а) рівень освіти
 - б) обсяг вироблених товарів і послуг
 - в) рівень культури
 - г) демографічні процеси
2. Інфляція – це:
 - а) зростання виробництва
 - б) зростання рівня цін
 - в) зменшення населення
 - г) розвиток науки
3. Національний дохід відображає:
 - а) витрати держави
 - б) доходи населення і підприємств

- в) чисельність населення
- г) рівень міграції

Література

1. Акімова О. В. Статистика в малюнках та схемах : навч. посібник. Київ : Центр учб. літ., 2016. 168 с.
2. Вигоднер І. В. Теорія ймовірностей та математична статистика : навч. посібник. Херсон : Олді-Плюс, 2019. 336 с.
3. Демографія та соціальна статистика в соціальній роботі : навч. посібник / уклад. Архіпова С. А. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 118 с.
4. Підгорний А. З. Соціально-демографічна статистика: підручник. Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2017. 450 с.
5. Статистика : навч.-метод. посібник / Н. Б. Кушнір та ін. Київ : Центр учб. літ., 2016. 204 с.
6. Щурик М. В. Статистика : навч. посібник. Львів : Магнолія 2006, 2016. 562 с.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ АНАЛІЗ СПОЖИВЧОГО КОШИКУ

Індивідуальне завдання передбачає аналіз споживчого кошику на основі даних Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення» від 11 жовтня 2016 р. № 780.

Завдання 1. Обрати 15 показників національного споживчого кошику та аргументовано обґрунтувати їх відповідність або невідповідність реальним потребам населення країни. Зазначити 5 категорій товарів/послуг, які не є включеними, але, на вашу думку, були б доцільними в споживчому кошику українців.

Завдання 2. Розрахувати вартість місячного споживчого кошику на одну людину працездатного віку у віці до 30 років, виходячи із поточних цін.

Структура індивідуальної роботи:

1. *Титульний аркуш*
2. *Зміст*
3. *Завдання 1*
4. *Завдання 2*
5. *Список літератури*

Індивідуальне завдання виконується друкованим способом на білих аркушах формату А4 (односторонньо) українською мовою або подається в електронному вигляді через систему дистанційного навчання moodle znu. Шрифт 14 – Times New Roman. Поля: ліве – 3 см., праве – 1 см., зверху та знизу – 2 см., міжрядковий інтервал – полуторний. Загальний обсяг роботи – від 3 до 8 сторінок.

Захист індивідуальної роботи відбувається у формі співбесіди на консультаційному занятті.

**Оформлення титульного аркуша
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА СТАТИСТИКА»

Виконав/ла: студент/ка І курсу, групи _____,
спеціальності «Соціальна робота та консультування»
освітньої програми «Соціальна робота та консультування»
А.О. Клименко

Керівник: доцент кафедри соціології
к.філос.н, доцент, Сорокіна О.С.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів засвоєння студентами навчальної дисципліни на завершальному етапі. Підсумковий контроль відбувається у формі заліку, який складається з:

1) тестових запитань (30 запитань по 0,5 балів кожне). Приклади тестових завдань наведені у матеріалах до підготовки семінарів;

2) виконання практико орієнтованого завдання – 5 балів.

До підсумкового контролю зараховуються бали, які отримали студенти за виконання індивідуального завдання, максимальна оцінка 20 балів.

Теоретичні питання з курсу

1. Предмет, об'єкт та завдання соціальної статистики.
2. Історія статистичних спостережень.
3. Завдання соціальної статистики.
4. Система показників соціальної статистики.
5. Вимоги до статистичної інформації.
6. Сутність статистичного спостереження та вимоги до нього.
7. Форми, види та способи спостереження.
8. Помилки спостереження та методи їх контролю.
9. Міри центральної тенденції.
10. Міри мінливості.
11. Нормальний розподіл.
12. Статистичні таблиця та її структура.
13. Графічне представлення статистичних даних.
14. Програмні засоби візуалізації статистичних даних.
15. Поняття демографії, її об'єкт, предмет та функції.
16. Зв'язок демографії з іншими науками.
17. Переписи населення в історії країн світу.
18. Переписи населення в Україні.
19. Розрахунок чисельності населення.
20. Середня чисельність населення.
21. Вікова структура населення.
22. Статева структура населення.
23. Територіальні особливості статеві-вікової структури.
24. Міграції населення. Види на напрями міграцій.
30. Види і склад доходів населення.
31. Витрати домашніх господарств, їх склад і структура.
32. Показники доходів населення, аналіз їх динаміки.
33. Статистичний аналіз диференціації населення за рівнем доходів.
34. Поняття споживання та споживчого бюджету.
35. Споживчий кошик, його обсяг та структура в Україні.
36. Показники та нормативи споживання благ.
37. Фактори впливу на динаміку споживання.

38. Мета та завдання соціального захисту населення.
39. Соціальне забезпечення та соціальна допомога, їх види.
40. Показники соціального забезпечення.
41. Показники соціальної допомоги.
42. Визначення ефективності соціального забезпечення та соціальної допомоги населенню.
43. Безпека у соціальному житті. Види безпеки.
44. Права людини та їх нормативно-правова база.
45. Види загроз та їх причини.
46. Безпека та права людини в Україні у 2022 році.
47. Діяльність державних установ, НГО та міжнародних організацій у сфері безпеки та прав людини.
48. Населення країни, його види та структура.
49. Народжуваність та смертність населення.
50. Шлюбність та розлучуваність у країні.
51. Середня очікувана тривалість життя та фактори, що впливають на неї.
52. Демографічна політика та її складові.
53. Моніторинг політики населення.
54. Демографічна політика України.
55. Демографічна політика Європейського Союзу.
56. Валовий внутрішній продукт.
57. Валовий національний продукт.
58. Рівень інфляції.
59. Національний дохід та його складові.
60. Умови та якість життя населення.

Приклади завдань

1. Населення країни становить 45 млн. осіб. За результатами 2010 року кількість злочинів становила 3 особи на 100,000 населення. За результатами 2015 року – 3,5 особи на 100,000 населення. Чи можна сказати, що рівень злочинності зріс, якщо на вказаний період населення країни збільшилося на 5 млн осіб за рахунок припливу мігрантів? Обґрунтуйте відповідь та подайте розрахунки.

2. Населення країни становить 50 млн. осіб. За результатами 2010 року кількість злочинів становила 3 особи на 100,000 населення. За результатами 2015 року – 3,5 особи на 100,000 населення. Чи можна сказати, що рівень злочинності зріс, якщо на зазначений період населення країни збільшилося на 5 млн. осіб за рахунок припливу мігрантів, а спад населення становив 3%? Обґрунтуйте відповідь та подайте розрахунки.

3. Дані для аналізу (умовні): дослідження проводилося серед 1000 військовослужбовців ЗСУ після ротації.

Структура звернень за соціальною допомогою (за 6 місяців)

1. Отримання статусу УБД 450 осіб
2. Лікування/реабілітація 250 осіб

3. Житлові питання 100 осіб
4. Допомога сім'ям 150 осіб
5. Інше 50 осіб

Задоволеність розміром грошового забезпечення (оцінка від 1 до 5)

- 1 Дуже незадоволені – 50 осіб
- 2 Незадоволені – 150 осіб
- 3 Важко відповісти – 200 осіб
- 4 Задоволені – 400 осіб
- 5 Дуже задоволені – 200 осіб

Завдання для виконання:

1. Розрахуйте питому вагу (%) кожного виду звернень у загальній кількості звернень. Побудуйте кругову діаграму.
2. Розрахуйте середній бал задоволеності грошовим забезпеченням.
3. Порівняйте частку "задоволених" (оцінки 4-5) та "незадоволених" (оцінки 1-2).

4. Користуючись відкритими ресурсами, сформувати масив з даних, що становить 20 позицій і включає найменування країни та будь-який зі статистичних показників.

1. Створити варіаційний ряд. Визначити тип варіаційного ряду (простий/зважений)
2. Визначити максимальне значення (функція max)
3. Визначити мінімальне значення (функція min)
4. Розрахувати середнє арифметичне (функція average)
5. Розрахувати усічене середнє для кожного ряду, прибравши по 10% максимальних та мінімальних значень.
6. Порівняти значення середнього арифметичного та середнього усіченого та написати коментар щодо їх точності;
7. Визначити наявність викидів у ряді значень
8. Визначити моду (функція mode)
9. Визначити медіану (функція median)
10. Перевести дані по ряду у відносні величини (у відсотки) (від максимального значення)
11. Розрахувати розмах, дисперсію (var), стандартне відхилення (stdev), коефіцієнт варіації;
12. Розрахувати коефіцієнти асиметрії (skew) та ексцесу (kurt).

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Абсолютний приріст – різниця між поточним і попереднім (або базисним) рівнями часового ряду.

Безробіття (за методологією МОП) – стан, при якому особа віком 15–70 років не має роботи, активно її шукає та готова приступити до неї протягом найближчих двох тижнів.

Варіація ознаки – відмінність значень певної ознаки (віку, доходу, стажу) у окремих одиниць статистичної сукупності.

Вибіркова сукупність (вибірка) – частина одиниць генеральної сукупності, відібрана за певними правилами, яка репрезентує характеристики всієї маси об'єктів.

Відносна бідність – стан, при якому рівень доходів особи суттєво нижчий за середній рівень доходів у даному суспільстві, що обмежує участь у звичному соціальному житті.

Гендерний розрив в оплаті праці – виражена у відсотках різниця між середнім рівнем заробітної плати чоловіків та жінок.

Генеральна сукупність – повна множина всіх одиниць спостереження, які мають спільні ознаки та підлягають вивченню в межах конкретного дослідження.

Демографічне навантаження – узагальнена характеристика вікової структури населення, що показує співвідношення між кількістю непрацездатних (діти та пенсіонери) і працездатних осіб.

Депопуляція – процес систематичного перевищення кількості померлих над кількістю народжених, що призводить до абсолютного скорочення чисельності населення.

Децильний коефіцієнт нерівності – співвідношення мінімального доходу 10% найбагатшого населення до максимального доходу 10% найбіднішого.

Дисперсія – середній квадрат відхилень індивідуальних значень ознаки від їхньої середньої величини; міра розсіювання даних.

Домогосподарство – соціально-економічна одиниця, що об'єднує осіб, які спільно проживають, ведуть спільний побут та об'єднують свої доходи.

Економічно активне населення (робоча сила) – сукупність осіб, які протягом певного періоду забезпечують пропозицію робочої сили (зайняті + безробітні).

Індекс людського розвитку (ІЛР) – інтегральний показник, що базується на трьох вимірах: довголіття (здоров'я), освіченість (доступ до знань) та гідний рівень життя (ВНД на душу населення).

Індекс споживчих цін (ІСЦ) – показник, що характеризує зміни в часі загального рівня цін на товари та послуги, які купує населення для невиробничого споживання.

Інтервальна шкала – шкала, що вимірює кількісну різницю між об'єктами, де інтервали між значеннями рівні, але відсутній абсолютний нуль.

Квінтильний коефіцієнт фондів – співвідношення сумарних доходів 20% найбагатшого населення до сумарних доходів 20% найбіднішого.

Коефіцієнт Джині – статистичний показник ступеня розшарування суспільства за рівнем доходів (варіюється від 0 до 1, де 1 означає повну нерівність).

Коефіцієнт народжуваності – відношення кількості живонароджених за рік до середньорічної чисельності наявного населення (розраховується на 1000 осіб – у проміле).

Коефіцієнт шлюбності – відношення кількості зареєстрованих шлюбів до середньорічної чисельності населення.

Кореляційний аналіз – метод оцінки щільності та напряду зв'язку між двома або більше випадковими величинами.

Крива Лоренца – графічне зображення ступеня нерівності у розподілі доходів усередині населення.

Медіана – значення ознаки, що знаходиться в середині ранжованого ряду і ділить сукупність на дві рівні за чисельністю частини.

Межа бідності (абсолютна) – рівень доходу, нижче якого людина не спроможна забезпечити мінімальні фізіологічні потреби.

Мода – значення ознаки, яке найчастіше зустрічається в даній статистичній сукупності.

Об'єкт статистичного спостереження – сукупність соціально значущих одиниць (осіб, сімей, організацій), про які мають бути зібрані статистичні дані.

Охоплення освітою – відношення кількості осіб, які навчаються на певному рівні освіти, до чисельності вікової групи, яка офіційно відповідає цьому рівню.

Очікувана тривалість життя при народженні – середнє число років, які належить прожити поколінню, що народилося, за умови незмінності повікових коефіцієнтів смертності.

Порядкова шкала (ординальна) – шкала, що дозволяє не лише класифікувати об'єкти, а й ранжувати їх за ступенем вираженості певної ознаки (рівень освіти, індекс задоволеності).

Природний приріст населення – абсолютна різниця між кількістю народжених і кількістю померлих за певний проміжок часу.

Приховане безробіття – ситуація, при якій працівники формально вважаються зайнятими, але фактично не працюють (вимушені відпустки) або працюють неповний час.

Прожитковий мінімум – вартісна величина достатнього для нормального функціонування організму людини набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та послуг.

Реальні наявні доходи – максимальний обсяг коштів, які населення може спрямувати на придбання товарів та послуг з урахуванням зміни цін (інфляції) та вирахуванням податків.

Регресійний аналіз – побудова математичної моделі, що описує залежність результативної соціальної ознаки від одного або кількох факторів (незалежних змінних).

Репрезентативність – властивість вибірки адекватно відображати структуру та параметри генеральної сукупності; здатність поширювати висновки вибіркового дослідження на всю популяцію.

Рівень безробіття – відношення кількості безробітних до чисельності робочої сили (економічно активного населення).

Рівень зайнятості – відношення чисельності зайнятого населення до загальної чисельності населення відповідної вікової групи.

Сальдо міграції (міграційний приріст) – різниця між кількістю осіб, які прибули на певну територію, та кількістю тих, хто вибув з неї за певний період.

Середня арифметична (зважена) – узагальнюючий показник, що розраховується як сума значень ознак, помножених на їхні частоти, поділена на загальний обсяг сукупності.

Соціальна ексклюзія (відчуження) – процес виштовхування окремих осіб чи груп на периферію суспільного життя, позбавлення їх доступу до ресурсів та соціальних прав.

Соціальна статистика – галузь статистики, що вивчає кількісну сторону масових соціальних явищ і процесів у нерозривному зв'язку з їхньою якісною змістовністю в конкретних умовах місця та часу.

Соціальна стратифікація – ієрархічний розподіл населення на групи (страти) за критеріями доходу, влади, освіти та престижу професії.

Споживчий кошик – науково обґрунтований набір товарів і послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особи чи сім'ї.

Стандартне відхилення – корінь квадратний з дисперсії; показує середню міру відхилення значень ознаки від середнього арифметичного в одиницях вимірювання самої ознаки.

Статистика девіантної поведінки – розділ статистики, що вивчає кількісні параметри правопорушень, самогубств, алкоголізму та інших відхилень від соціальних норм.

Статистична закономірність – форма вияву причинного зв'язку, що виражається в послідовності та повторюваності явищ, які спостерігаються у великій масі об'єктів.

Темп росту – показник, що виражає відношення наступного рівня ряду динаміки до попереднього (або базисного) у відсотках.

Часовий ряд (динамічний ряд) – послідовність значень статистичного показника, розміщених у хронологічному порядку для вивчення змін явища у часі.

Шкала найменувань (номінальна) – тип вимірювання, при якому числа або символи використовуються лише для класифікації чи маркування об'єктів за якісними ознаками (стать, релігія).

Якість життя – комплексна характеристика фізичного, ментального, соціального та духовного благополуччя, що включає як об'єктивні умови, так і суб'єктивні оцінки.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Герасименко С. С., Голубова Г. В., Потапова М. Ю., Червона С. П. Статистика : навч. посіб. / за ред. О. Г. Осауленка. Київ : НАСОА, 2022. 265 с.
2. Горкавий В. К. Статистика : підручник / третє вид., переробл. і доповн. Київ : Алерта, 2020. 644 с.
3. Гудзеляк І. І. Основи демографії : навчально-методичний посібник Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 81 с.
4. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Загальна теорія статистики : підручник / за ред. А. В. Непрана, І. А. Дмитрієва ; авт. кол. : І. А. Дмитрієв, О. А. Дмитрієва, О. М. Гіржева, А. В. Непран, Н. О. Бірченко, А. А. Воронкова, Н. В. Чуйко. Харків : ПП Іванченка, 2022. 720 с.
6. Закон України «Про офіційну статистику». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>.
7. Інститут демографії та соціальних досліджень імені В.М. Птухи НАН України. URL: <https://idss.org.ua/index>.
8. Костюк В. О., Мількін І. В., Славута О. І. Статистика : підручник. ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. 2023. 204 с.
9. Міністерство соціальної політики України. Дані про надавачів соціальних послуг. URL: <https://soc.gov.ua/edata/providers-list>.
10. Підгорний А. З. Соціально-демографічна статистика : підручник / А. З. Підгорний, О. В. Самоєнкова, Ю. О. Ольвінська, К. В. Вітківська / за ред. А. З. Підгорного. Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2017. 450 с.
11. Підгорний А. З., Самоєнкова О. В., Ольвінська Ю. О., Вітківська К. В. Соціально-демографічна статистика : підручник Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2016. 424 с.
12. Раєвська О. В., Аксьонова І. В., Бровко О. І. Статистика : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора О. В. Раєвської. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 389 с.
13. Статистика : навч. посібник / уклад. С. О. Матковський, Л. І. Гальків, О. С. Гринькевич, О. З. Сорочак. Київ : Новий Світ 2000, 2025. 428 с.
14. Щурик М. В. Статистика : навч. посібник для вузів усіх рівнів акредитації / М-во освіти і науки України. Львів : Магнолія 2006, 2016. 562 с.
15. Ядловська О. С. Демографія та міграційні процеси в міжнародних відносинах. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2025. 90 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Горкавий В. К. Статистика : підручник / третє вид., переробл. і доповн. Київ : Алерта, 2020. 644 с.
2. Загальна теорія статистики : підручник / за ред. А. В. Непрана, І. А. Дмитрієва ; авт. кол. : І. А. Дмитрієв, О. А. Дмитрієва, О. М. Гіржева, А. В. Непран, Н. О. Бірченко, А. А. Воронкова, Н. В. Чуйко. Харків : ПП Іванченка, 2022. 720 с.
3. Статистика : навч. посібник / уклад. С. О. Матковський, Л. І. Гальків, О. С. Гринькевич, О. З. Сорочак. Київ : Новий Світ 2000, 2025. 428 с.
4. Ядловська О. С. Демографія та міграційні процеси в міжнародних відносинах. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2025. 90 с.

Додаткова:

1. Акімова О. В., Дубинська О. С. Статистика в малюнках та схемах : навч. посібник для внз. Київ : Центр учб. літ., 2016. 168 с.
2. Вигоднер І. В, Білоусова Т. П., Лхович Т. П. Теорія ймовірностей та математична статистика : навч. посібник / М-во освіти і науки України, Херсон. нац. техн. ун-т. Херсон : Олді-Плюс, 2019. 336 с.
3. Герасименко С. С., Головач А. В., Єріна А. М. та ін. Статистика : підручник / за наук. ред. д-ра екон. наук С. С. Герасименка. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2000. 476 с.
4. Герасименко С. С., Голубова Г. В., Потапова М. Ю., Червона С. П. Статистика : навч. посіб. / за ред. О. Г. Осауленка. Київ : НАСОА, 2022. 265 с.
5. Горбачук В. М., Кушлик-Дивульська О. І. Теорія ймовірностей та математична статистика : підручник для здобувачів ступеня бакалавра за технічними та економічними спеціальностями / КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 351 с.
6. Гудзеляк І. І. Основи демографії : навчально-методичний посібник Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 81 с.
7. Демографія та соціальна статистика в соціальній роботі : комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни : навч. посіб. для студ. спеціальності 231 «Соціальна робота» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. : Архіпова С. А. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 118 с.
8. Дорошенко Л. С. Демографія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : МАУП, 2005. 112 с.
9. Костюк В. О., Мількін І. В., Славута О. І. Статистика : підручник. ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. 2023. 204 с.
10. Підгорний А. З. Соціально-демографічна статистика : підручник / А. З. Підгорний, О. В. Самоєнкова, Ю. О. Ольвінська, К. В. Вітковська / за ред. А. З. Підгорного. Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2017. 450 с.
11. Підгорний А. З., Самоєнкова О. В., Ольвінська Ю. О., Вітковська К. В. Соціально-демографічна статистика : підручник Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2016. 424 с.

12. Плiчко А. М., Акбаш К. С., Луньова М.В . Математична статистика : навчальний посiбник. Кропивницький : «КОД», 2024. 220 с.
13. Раєвнєва О. В., Аксьонова І. В., Бровко О. І. Статистика : навчальний посiбник / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора О. В. Раєвнєвої. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 389 с.
14. Статистика : навч.-метод. посiбник для самост. вивчення дисциплiни : для внз / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т водного господарства та природокористування ; авт. кол. : Н. Б. Кушнір та ін. Київ : Центр учб. лiт., 2016. 204 с.
15. Статистика : пiдручник / С. І. Пирожков, В. В. Рязанцева, Р. М. Моторин та ін. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 721 с.
16. Сучасна статистика : матерiали XX Мiжнародної науково-практичної конференції з нагоди Дня працівників статистики. Київ : «Інформаційно-аналітичне агентство», 2022. 220 с.
17. Сучасна статистика: проблеми та перспективи розвитку : матерiали XIX Мiжнародної науково-практичної конференції з нагоди Дня працівників статистики. Київ : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2021. 206 с.
18. Чубка О. М., Скоропад І. С., Курило О. Б. Фiнансова статистика : пiдручник. Київ : Кондор, 2023. 212 с.
19. Щурик М. В. Статистика : навч. посiбник для вузiв усiх рiвнiв акредитації / М-во освіти і науки України. Львів : Магнолія 2006, 2016. 562 с.

Інформаційні ресурси:

1. European Social survey. URL:<https://www.europeansocialsurvey.org/>.
2. Eurostat. URL:<https://ec.europa.eu/eurostat>.
3. Statista. URL: <https://www.statista.com/>.
4. World Health Organization. URL: <https://www.who.int/>.
5. Всесвітня торгівельна організація. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/statis_e.htm.
6. Департамент статистики Мiжнародної організації праці. URL: <http://www.fao.org/economic/ess/en/>.
7. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.
8. Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ). URL: <https://www.unicef.org/>.
9. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>.
10. Закон України «Про офіційну статистику». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>.
11. Інститут демографії та соціальних досліджень імені В.М. Птухи НАН України. URL: <https://idss.org.ua/index>.
12. Інститут статистики ЮНЕСКО. URL: <https://en.unesco.org/>.
13. Мiжнародний статистичний інститут. URL: <https://www.isi-web.org/>.
14. Міністерство соціальної політики України. Дані про надавачів соціальних послуг. URL: <https://soc.gov.ua/edata/providers-list>.

15. Національна соціальна сервісна служба України. URL: https://nssu.gov.ua/vidkryti-dani?utm_source=chatgpt.com.
16. ООН з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО). URL: <https://www.undp.org/content/undp/en/home/>.
17. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). URL: <http://www.oecd.org/>.
18. ССРД МФД (Спеціалізований стандарт розповсюдження даних). URL: <https://www.imf.org/en/Data>
19. Статистичний відділ Європейської економічної комісії (ЄЕК) ООН. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/>.
20. Статистичний відділ ООН. URL: <https://unstats.un.org/home/>.
Статистична служба Європейського Союзу. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>.
21. Центр громадського здоров'я МОЗ України. URL: <https://www.phc.org.ua/>.
22. Центр Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/>.

ДОДАТКИ

Додаток А

НАБОРИ

**продуктів харчування, набори непродовольчих товарів та набори послуг
для основних соціальних і демографічних груп населення**

Джерело: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 р. № 780 «Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/780-2016-%D0%BF#Text>

Набір продуктів для дітей**(кілограмів на одну дитину на рік)**

Найменування продукту	Вік дитини, років	
	до 6	від 6 до 18
Хлібопродукти:		
хліб пшеничний	29,2	51,1
хліб житній	14,6	28
Борошно пшеничне	4,6	7,9
Макаронні вироби	2,9	4
Крупи:		
рисова	1,3	1,8
манна	0,9	1,2
пшоняна	2,7	3,3
гречана	2,4	3,4
вівсяна	0,7	0,9
інші (ячна, перлова)	3,1	4,7
Бобові	0,6	0,8
Крохмаль	0,7	1,1
Картопля	73	93,7
Овочі (у тому числі солені, квашені):		
капуста	16,4	21,9
помідори	16,4	21,9
морква	8,2	10,9

огірки	6,6	8,7
буряки	6,6	8,7
цибуля	6	7,9
часник	0,6	0,8
інші сезонні овочі (кабачки, гарбузи)	11,3	13
Баштанні (кавуни, дині)	10	15,5
Фрукти:		
зерняткові плоди, яблука	30,1	33,4
ягоди та виноград	8,2	9,1
цитрусові та інші тропічні плоди	5,5	6,1
кісточкові (сливи, абрикоси)	5,5	6,1
груші	5	5,5
Горіхи	0,5	0,6
Соки фруктові-ягідні та овочеві	45,6	54,8
Сухофрукти	3,65	5,5
Цукор	18,25	23,1
Мед	1,1	1,1
Кондитерські вироби	5,5	6,1
Олія	3	5,1
Яйця (штук)	182,5	365
Молоко, молокопродукти:		
молоко	91,3	82,1
кисломолочні напої	91,3	82,1
сир м'який	18,25	20,7
сметана	2,7	7,3
сир твердий	1,8	4,3
масло вершкове	7,7	12,8
М'ясо, м'ясні продукти:		
яловичина	12,9	20
свинина	8,1	12,7
птиця	5,8	9,2

субпродукти	5,9	9,1
ковбаса варена, сосиски, сардельки	4	6,3
ковбаса напівкопчена	1,3	2,1
балик м'ясний, шинка, карбонат	1	1,5
сало	1	1,5
Риба, морепродукти:		
риба свіжа, свіжоморожена	8,6	14,6
оселедці, рибні продукти	4,2	7,3
Чай	0,073	0,1
Какао	0,365	0,365
Дріжджі	0,365	0,365
Сіль	1,8	3,3
Спеції (лавровий лист)	0,073	0,1

Поживний склад середньодобового набору продуктів харчування для дітей

Найменування показника	Вік дитини, років				
	до 4	від 4 до 6	від 6 до 11	від 11 до 14	від 14 до 18
Білки, грамів	53	65	78	87	96
з них тваринні, грамів	33	37	39	44	48
Жири, грамів	53	58	70	77	84
з них олія, грамів	6	10	16	18	20
Вуглеводи, грамів	212	305	365	408	446
Енергетична цінність, ккал	1540	2000	2400	2675	2925

**Набір продуктів харчування для працездатного населення
(кілограмів на одну особу на рік)**

Найменування продукту	Норма
Хлібопродукти:	
хліб житній	39
хліб пшеничний	62
Макаронні вироби	4

Борошно пшеничне	9,4
Крупи:	
рисова	2,5
пшоняна	1
гречана	2
вівсяна	1,1
інші (ячна, перлова)	0,5
Бобові	1,9
Картопля	95
Овочі (у тому числі солені, квашені):	
капуста	28
помідори, огірки	25
морква	9
буряки	9
цибуля	9,1
часник	0,9
інші сезонні овочі (кабачки, гарбузи)	13
Баштанні (кавуни, дині)	16
Фрукти і ягоди:	
фрукти, ягоди свіжі	60
сухофрукти	4
Цукор	24
Кондитерські вироби	13
Олія	7,1
Маргарин	2
М'ясо, м'ясні продукти:	
яловичина	16
свинина	8
субпродукти	4
птиця	14
сало	2

ковбасні вироби	9
Риба, морепродукти:	
риба свіжа, свіжоморожена	7
оселедці	4
рибні продукти	2
Молоко, молокопродукти:	
молоко	60
кисломолочні напої (кефір, ряжанка)	60
масло вершкове	5
сир твердий	3,5
сир м'який	10
сметана	5
Яйця (штук)	220
Чай	0,4
Кава в зернах мелена	0,5
Сіль	3
Спеції (лавровий лист)	0,3

**Поживний склад середньодобового набору продуктів харчування для
працездатного населення**

Білки, грамів	87,1
Жири, грамів	98,4
Вуглеводи, грамів	388,1
Енергетична цінність, ккал	2790,8

**Набір продуктів харчування для осіб, які втратили працездатність
(кілограмів на одну людину на рік)**

Найменування продукту	Норма
Хлібопродукти:	
хліб житній	38
хліб пшеничний	62
Макаронні вироби	4,1

Борошно пшеничне	9,1
Крупи:	
рисова	2,3
манна	0,9
пшоняна	0,9
гречана	2
вівсяна	1,1
інші (ячна, перлова)	0,6
Бобові	1,9
Крохмаль	1
Картопля	108
Овочі (у тому числі солені, квашені):	
капуста	27,5
помідори, огірки	22
морква	8
буряки	8
цибуля	7,1
часник	0,9
інші сезонні овочі (кабачки, гарбузи)	10
Баштанні (кавуни, дині)	14,5
Фрукти і ягоди:	
фрукти, ягоди свіжі	31
сухофрукти	1,8
Цукор, кондитерські вироби	22,5
Олія соняшникова нерафінована	6,7
Маргарин	1,5
М'ясо, м'ясні продукти:	
яловичина	12,9
свинина	9,5
субпродукти	2
птиця	5

сало	2
ковбаса варена, сосиски, сардельки	6,6
Риба, морепродукти:	
риба свіжа, свіжоморожена	9,5
оселедці	0,7
рибні продукти	1,3
Молоко, молокопродукти:	
молоко (жирність до 2,5 відсотка включно)	63
кисломолочні напої (жирність до 2,5 відсотка включно)	42
масло вершкове	3,9
сир м'який	7,6
сметана (жирність до 15 відсотків включно)	4
сири плавлені, бринза	1,8
Яйця (штук)	187,5
Чай	0,4
Какао	0,3
Кава в зернах мелена	0,06
Кава злакова	0,07
Цикорій	0,07
Сіль	2,5
Спеції (лавровий лист)	0,2

**Поживний склад середньодобового набору продуктів харчування для осіб,
які втратили працездатність**

Білки, грамів	65,3
Жири, грамів	69,6
Вуглеводи, грамів	295,9
Енергетична цінність, ккал	2072,8

**Мінімальний набір предметів гардеробу для чоловіків працездатного віку
та чоловіків, які втратили працездатність
(на одну особу)**

Найменування товару	Чоловік працездатного віку		Чоловік, який втратив працездатність	
	кількість предметів, штук	строк служби предметів, років	кількість предметів, штук	строк служби предметів, років
Верхній зимовий одяг (куртка на синтепоні)	1	3	1	5
Верхній демісезонний одяг (куртка)	1	5	1	8
Костюм, інший одяг:				
костюм (двійка)	1	5	1	7
сорочка із змішаної тканини	6	4	3	5
брюки із напіввовняної, змішаної тканини	1	4	1	5
джинси	1	3	1	5
джерсер, светр	1	3	1	6
спортивний костюм	1	3	1	4
Натільна білизна:				
труси	6	1,5	4	2
майка	2	1	2	1
плавки	1	4	1	10
Панчішно-шкарпеткові вироби (шкарпетки)	10	1	10	2
Головні убори:				
кашкет із вовняної тканини	1	6	1	7
шапка, шарф із вовняної, напіввовняної та синтетичної пряжі (комплект)	1	6	1	6
Галантерейні вироби:				
рукавиці із вовняної, напіввовняної та синтетичної пряжі	1	3	1	4

краватка	1	5	1	10
бритва	1	3	1	3
леза до бритви (пакування по 12 штук)	2	1	2	1
інші (30 відсотків)*				
Взуття:				
чоботи утеплені	1	3	1	5
черевики осінні	2	5	1	5
кросове взуття	1	3	1	3
туфлі	2	5	1	4
домашнє взуття	1	2	1	2
гумове взуття	1	7	1	5

* Визначається у відсотках вартості товарів певної групи.

Мінімальний набір предметів гардеробу для жінок працездатного віку та жінок, які втратили працездатність

(на одну особу)

Найменування товару	Жінка працездатного віку		Жінка, яка втратила працездатність	
	кількість предметів, штук	строк служби предметів, років	кількість предметів, штук	строк служби предметів, років
Верхній зимовий одяг (пальто, напівпальто)	1	7	1	8
Верхній демісезонний одяг:				
куртка на синтепоні	1	5	1	8
плащ, куртка неутеплена	1	5	1	8
Інший одяг:				
сукня, костюм	2	7	2	8
брюки	1	4		
халат	1	5	2	5
блузка	3	4	2	6
спідниця із вовняної та	1	4	1	6

напіввовняної тканини				
джерпер, светр	1	3	1	6
спортивний костюм	1	3	1	4
Натільна білизна:				
труси	6	1	6	2
бюстгальтер	2	1	2	4
сорочка нічна	2	3	2	3
майка	2	4	2	4
купальник	1	4	1	7
Панчішно-шкарпеткові вироби:				
колготки із бавовняної, напівбавовняної пряжі	2	2	2	1
колготки синтетичні	6	1	4	2
рейтузи			1	3
Головні убори:				
шапка, шарф із вовняної, напіввовняної та синтетичної пряжі (комплект)	1	4	1	5
хустка напіввовняна	1	4	1	4
хустка бавовняна			1	4
Галантерейні вироби:				
рукавиці із вовняної, напіввовняної та синтетичної пряжі	2	3	1	4
інші (30 відсотків)*				
Взуття:				
чоботи зимові	1	3	1	5
туфлі осінні (на низькому підборі)	1	2	1	3,5
туфлі літні	1	2	1	2,5
спортивне некросове взуття	1	3		
домашнє взуття	1	3	2	3
гумове взуття	1	3	1	2

* Визначається у відсотках вартості товарів певної групи.

**Мінімальний набір предметів гардеробу для дітей віком до 6 років
(на одну особу)**

Найменування товару	Кількість, штук	Строк служби, років
Верхній зимовий одяг (комбінезон, куртка)	1	2
Верхній демісезонний одяг (куртка на синтепоні)	1	2
Костюм, сукня, інший одяг:		
сукня для дівчаток	2	1
сорочка для хлопчиків із бавовняної та змішаної тканини	2	1
брюки, джинси для хлопчиків	2	1,5
джемпер, светр	2	1
спортивний костюм	1	1
Гарнітур для новонароджених (шапочка, сорочка, пелюшки)	1	6
Натільна білизна:		
труси	7	1
футболка	3	1
піжама	1	2
Панчішно-шкарпеткові вироби:		
шкарпетки	5	1
колготки	3	1
рейтузи	1	2
Шапка, шарф із вовняної, напіввовняної та синтетичної пряжі (комплект)	2	2
Рукавички із вовняної, напіввовняної та синтетичної пряжі	2	3
Взуття:		
чоботи зимові утеплені	1	1
черевики, напівчеревики осінньо-весняні	1	1
туфлі літні	1	1

домашнє взуття	1	1
гумове взуття	1	1

**Мінімальний набір предметів гардеробу для дітей віком від 6 до 18 років
(на одну особу)**

Найменування товару	Кількість, штук	Строк служби, років
Верхній зимовий одяг (куртка)	1	3
Верхній демісезонний одяг (куртка із плащової (змішаної) або синтетичної тканини)	1	3
Сукня, костюм, інший одяг:		
сукня, сукня-костюм для дівчаток	1	2
блузка	2	3
спідниця	1	3
сорочки для хлопчиків із бавовняної та змішаної тканини	3	3
шкільна форма	1	1,5
брюки, джинси	1	2
джерсер, светр	1	3
спортивний костюм	1	2
Натільна білизна:		
труси	7	1
футболка	5	2
купальник (плавки)	1	5
бюстгальтер	2	1
Панчішно-шкарпеткові вироби:		
шкарпетки	6	1
колготки	6	2
рейтузи	1	3
Шапка, шарф із вовняної, напіввовняної та синтетичної пряжі (комплект)	1	3
Галантерейні вироби:		
рукавиці із вовняної, напіввовняної та	1	3

синтетичної пряжі		
інше (5 відсотків)*		
Взуття:		
чоботи зимові утеплені	1	2
черевики, напівчеревики осінньо-весняні	1	2
кросове взуття	1	2
туфлі літні	1	2
домашнє взуття	1	2
гумове взуття	1	2
Шкільне приладдя:		
сумка учнівська (рюкзак)	1	2
зошит на 12 аркушів	50	1
авторучка	10	1
підручник	2	1
інше (15 відсотків)*		

* Визначається у відсотках вартості товарів певної групи.

Мінімальний набір текстильної білизни

(на одну особу)

Найменування товару	Кількість, штук	Строк служби, років
Ковдра:		
синтепонова	1	10
напіввовняна	1	8
Подушка	1	15
Підодіяльник	2	5
Простирadlo	2	4
Наволочка	2	4
Рушник простий	2	3
Рушник махровий	1	6
Хусточки носові	3	1

**Мінімальний набір предметів першої потреби, санітарії та ліків
(на одну особу)**

Найменування товару	Кількість, штук	Строк придатності, років
Мийні засоби та засоби для чищення:		
мило туалетне (масою 100 грамів)	14	1
мило господарське (масою 250 грамів)	11	1
синтетичні мийні засоби (пакування 500 грамів)	8	1
шампунь (пакування 250 грамів)	2	1
крем для взуття (пакування 50 грамів)	2	1
Засоби гігієни:		
зубна паста (пакування 75 грамів)	6	1
зубна щітка	4	1
одеколон	1	1
гребінка	1	1
санітарно-гігієнічні вироби з паперу	12	1
інші (0,7 відсотка)*		
Предмети санітарії та ліки:		
вата (пакування 250 грамів)	4	1
бинт	3	1
судинорозширювальні - валідол, таблетки, 10 штук	5	1
заспокійливі:		
валеріана, таблетки, 10 штук	1	1
корвалмент, таблетки, 30 штук	3	1
корвалол, краплі	1	1
жарознижувальні - парацетамол, таблетки, 10 штук	3	1
знеболювальні та спазмолітичні:		
анальгін, таблетки, 10 штук	3	1
дротаверин, таблетки, 30 штук	1	1
сорбенти - активоване вугілля, таблетки, 10 штук	3	1

антигістамінні - лоратадин, таблетки, 10 штук	2	1
нестероїдні:		
ібупрофен, таблетки, 50 штук	1	1
німесулід, таблетки, 30 штук	1	1
очні краплі - сульфацил, 200 мг/мл	2	1
антисептик - фурацилін, таблетки, 10 штук	2	1
дезінфекційні засоби:		
йоддицерин, розчин, 25 мл	1	1
брильянтовий зелений, розчин, 25 мл	1	1
лейкопластир бактерицидний, 10 штук	3	1
джгут	1	5
термометр медичний	1	1,5
інші (15 відсотків)*		

* Визначається у відсотках вартості товарів певної групи.

Мінімальний набір товарів культурно-побутового та господарського призначення

Найменування товару	Кількість, штук	Строк служби, років
Посуд (на одну середньостатистичну сім'ю):		
тарілка (на одну особу)	2	3
каструля	4	9
сковорода	2	9
чайник	1	8
чайний сервіз (шість персон)	1	5
Столові прибори (на одну особу):		
ложка	2	10
виделка	2	10
ніж	1	10
Побутові прилади (на одну середньостатистичну сім'ю):		
холодильник (однокамерний)	1	15

телевізор LED (38 сантиметрів по діагоналі) з антеною	1	10
пральна машина	1	14
електрична праска	1	9
люстра	4	25
настільна лампа	1	25
годинник будь-якого виду	2	12
стаціонарний телефонний апарат	1	20
Меблі (на одну середньостатистичну сім'ю):		
шафа для одягу	1	25
набір для кухні	1	25
дзеркало для ванної кімнати	1	20
стіл письмовий (однотумбовий)	1	25
стілець (на одну особу)	1	15
ліжко або диван (на одну особу)	1	25
інші (6 відсотків)*		

* Визначається у відсотках вартості товарів певної групи.

Набір житлово-комунальних послуг та зв'язку

Найменування послуги	Одиниця виміру	Кількість на рік	Кількість на місяць
Користування житлом	кв. метрів загальної площі на одну особу		21
Користування послугами з централізованого постачання холодної води	куб. метрів на одну особу	28,8	2,4
Користування послугами з централізованого водовідведення	куб. метрів на одну особу	48	4
Теплопостачання:			
централізоване опалення	Гкал на 1 кв. метр опалюваної площі в опалювальний період	0,129	0,0215

користування послугами з централізованого постачання гарячої води	куб. метрів на одну особу	19,2	1,6
Газопостачання	куб. метрів на одну особу		6
Електропостачання (до 31 грудня 2017 р.)	кВт•г на одну особу		90
Електропостачання (з 1 січня 2018 р.)	кВт•г на одну особу		70
Послуги зв'язку та інформативні:			
передплата (придбання) газет та журналів	штук на одну середньостатистичну сім'ю	52	
користування місцевим телефонним зв'язком	хвилин на одну особу		25
листування в межах України	конвертів на одну середньостатистичну сім'ю		1,2

Набір побутових послуг

(у середньому на одну особу на рік)

Найменування послуги	Одиниця виміру	Діти віком до 6 років	Діти віком від 6 до 18 років	Працевдатні особи	Особи, які втратили працевдатність
Ремонт:					
взуття	пар взуття		1	2	2
одягу	предметів гардеробу		0,2	0,3	0,3
телевізорів	штук			0,3	0,3
холодильників та пральних машин	штук			0,2	0,2
годинників	штук		0,1	0,2	0,2
житла (матеріали для ремонту)	кв. метрів			9,2	9,2

Хімчистка та фарбування одягу	предметів гардеробу		0,5	1	0,5
Фотопослуги (фотокартки документи) на	замовлень		0,2	0,2	0,1
Перукарські послуги	стрижок	0,4	4	6	6

Транспортні послуги

(у середньому на одну особу на рік)

Найменування послуги	Одиниця виміру	Діти віком до 6 років	Діти віком від 6 до 18 років	Працевдатні особи	Особи, які втратили працевдатність
Поїздки міським автомобільним, електричним транспортом та метрополітеном	кількість		147	524	
Поїздки приміським автомобільним та залізничним транспортом	кількість		27	95	

Послуги закладів культури

(у середньому на одну особу на рік)

Найменування послуги	Одиниця виміру	Кількість на рік
Відвідування закладів культури (театрів, кінотеатрів, клубів, музеїв, парків, зоопарків, заповідників, цирків, музичних установ, бібліотек)	разів	6
Придбання книг	штук	6

Навчально-методичне видання
(українською мовою)

Сорокіна Олександра Сергіївна, Ель Гуессаб Карім

СОЦІАЛЬНА СТАТИСТИКА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до семінарських занять
для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра
спеціальності «Соціальна робота та консультування» освітньо-професійної
програми «Соціальна робота та консультування»

Рецензент *О.П. Масюк*
Відповідальний за випуск *В.О. Скворець*
Коректор *О.С. Сорокіна*